

Toelating en verwijdering van leerlingen

Concept vastgesteld in het BDO	7-11-2019
Ter informatie aan RvT	4-12-2019
Ter advisering naar GMR	16-1-2020
Vastgesteld door het CvB	3-2-2020
Te herzien in	2023-2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1 Leerplicht en vrije schoolkeuze als bepalende principes	4
1.2 Toegankelijkheid.....	4
1.3 Schoolkeuze	4
1.4 Toepasselijke wetsbepalingen	4
2.0 Toelating en weigering in het basisonderwijs	5
2.1 Aanmelding.....	5
2.2 Toelatingsbeleid	5
2.3 Weigeringsgronden	6
2.3.1 De groep is vol	6
2.3.2 De school kan niet voldoen aan de ondersteuningsbehoefte	6
2.3.3 Ernstige verstoring openbare rust en orde	7
2.4 Procedure bij weigering.....	8
2.4.1 Weigering op grond van gegevens die de ouders zelf hebben verstrekt	8
2.4.2 Weigering op grond van andere gegevens dan verstrekt bij het verzoek om toelating	9
3. Time-out, schorsing en verwijdering van school	10
3.1 Inleiding	10
3.2 Time-out	11
3.2.1 Time-out in de school zelf	11
3.2.2 Externe time-out plaatsing	11
3.3 Schorsing	12
3.3.1 Voorwaarden bij schorsing.....	13
3.3.2 Procedure schorsing	13
3.4 Verwijdering	14
3.4.1 Voorwaarden verwijdering.....	14
3.4.2 Procedure voor verwijdering.....	16
3.4.3 Geschil over verwijderingsbesluit.....	17
3.5 Omgang met ouders die de rust van het onderwijsproces verstoren	17
3.5.1 Aanspreken op gedrag.....	18
3.5.2 Opstelling van de ouders	18
3.5.3 Verwijdering van een leerling op grond van gedrag/opstelling van ouders.....	19
4. Bijlagen	20
4.1 Formulering toelatingsbeleid op website scholen	20
4.2 Modelbrief aan ouders inzake schorsing.....	21
4.3 Brief voornemen tot verwijdering leerling	22
4.4 Modelbrief definitieve verwijdering leerling.....	23
4.5 Modelbrief ontzegging toegang ouders	24
4.6 Informatie voor ouders in geval van verwijdering	25

Voorwoord

Onder de per 1 augustus 2014 in werking getreden Wet passend onderwijs hebben scholen zorgplicht. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende plek te bieden. Het gaat daarbij om leerlingen die worden aangemeld en leerlingen die al op school zitten. De school zoekt in overleg met de ouders een passende plek. Op de eigen school of, als de school niet de juiste begeleiding kan bieden, op een andere reguliere of speciale school. In het schoolondersteuningsprofiel hebben scholen vastgelegd welke ondersteuning zij kunnen bieden. Leraren en ouders hebben hierop adviesrecht via de medezeggenschapsraad van de school.

Deze notitie gaat over de procedurele aspecten rond toelating, weigering, schorsing en verwijdering in het reguliere basisonderwijs. Het is belangrijk om deze helder te beschrijven, niet alleen omdat ouders en leerlingen recht hebben op een behandeling die inhoudelijk en procedureel transparant is, maar ook omdat een juiste uitvoering van procedures ertoe bijdraagt dat een besluit ook voor de rechter stand houdt.

Bij toelating, schorsing en verwijdering gaat het vooral om een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van de beslissing. Daarom wordt veel aandacht besteed aan de formele, vaak wettelijke voorwaarden die het bevoegd gezag in acht moet nemen.

In deze notitie wordt de formele term bevoegd gezag gehanteerd, omdat wordt uitgegaan van de formele verantwoordelijkheid van het bestuur. In de praktijk zal het meestal de directeur zijn, die op basis van mandaatbesluiten de dagelijkse beslissingsverantwoordelijkheid heeft.

1. Inleiding

1.1 Leerplicht en vrije schoolkeuze als bepalende principes

De leerplicht en de vrije schoolkeuze van ouders bepalen verregaand het systeem van toelating en verwijdering. Nederland kent een leerplicht. In de Leerplichtwet staat dat kinderen met ingang van de maand volgend op die waarin ze vijf jaar zijn geworden, leerplichtig zijn. Kinderen hebben vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de vierde verjaardag recht op onderwijs.

De leerplicht eindigt als tenminste twaalf volledige schooljaren een school is bezocht of, aan het eind van het schooljaar waarin het kind de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt. Toelating is daarom het uitgangspunt, weigering de uitzondering. Een leerplichtige leerling mag in beginsel niet van onderwijs verstoken zijn. De wet schrijft dan ook voor dat het bevoegd gezag dat een leerling wil verwijderen eerst een andere school moet vinden die de leerling wil toelaten, voordat verwijdering mogelijk is.

1.2 Toegankelijkheid

Openbaar onderwijs is in het Nederlandse onderwijsstelsel een basisvoorziening, die is vastgelegd in de Grondwet. Juist daarom is bepaald dat er voldoende openbaar onderwijs voorhanden moet zijn en dat dit onderwijs algemeen toegankelijk moet zijn.

Bijzonder onderwijs is ontstaan uit particulier initiatief en is bedoeld voor mensen met een gemeenschappelijke opvatting over de godsdienstige en/of levensbeschouwelijke grondslag van het onderwijs. Een bijzondere school kan een leerling op grond van godsdienstige gezindheid of levensbeschouwing niet weigeren wanneer binnen een redelijke afstand van de woning van de leerling geen openbaar onderwijs beschikbaar is.

Binnen TriVia geldt een open toelatingsbeleid waarbij de scholen in alle gevallen ouders vragen een verklaring te ondertekenen waarmee de betreffende ouders aangeven de grondslag van de school te onderschrijven dan wel te respecteren. Dit vindt plaats door een aan het inschrijfformulier toegevoegde formulering, waarbij ouders verklaren door het ondertekenen hiervan de grondslag van de school te onderschrijven dan wel te respecteren.

1.3 Schoolkeuze

Toelating en verwijdering worden meestal alleen beoordeeld naar de mogelijkheden op de school waar een leerling wordt aangemeld en niet naar de mogelijkheden van alle scholen onder het bevoegd gezag. Formeel zullen echter ook de mogelijkheden van de andere scholen van TriVia in de besluitvorming moeten worden betrokken. De schoolkeuze van de ouders staat daarbij voorop. Als die keuze niet kan worden gehonoreerd, kunnen de mogelijkheden voor het kind op één van de andere scholen van het bevoegd gezag worden gezien en, waar nodig, binnen het betreffende samenwerkingsverband Passend Onderwijs.

1.4 Toepasselijke wetsbepalingen

De Wet op het primair onderwijs (WPO) geeft voorschriften voor de procedure bij toelating, schorsing en verwijdering. Artikel 39 WPO bevat algemene voorschriften over de toelatingsleeftijd en duur van het onderwijs. In artikel 40 WPO wordt onder andere bepaald dat de toelating van een kind niet afhankelijk mag worden gesteld van betaling van een ouderbijdrage. Ook mag een kind dat geen verblijfsstatus heeft, niet om die reden worden geweigerd.

2. Toelating en weigering in het basisonderwijs

2.1 Aanmelding

Ouders moeten (zo mogelijk) minimaal tien weken voor de aanvang van het nieuwe schooljaar (of voor de datum waarop zij inschrijving wensen) hun kind schriftelijk aanmelden bij de school van hun keuze. De school heeft zes weken om te besluiten over het verzoek tot toelating en mag deze termijn met maximaal vier weken verlengen. Het moment waarop de termijn gaat lopen, zal veelal de datum zijn waarop het aanmeldingsformulier is ontvangen van ouders.

Ouders hebben de mogelijkheid om hun kind bij verschillende scholen tegelijk aan te melden. Dit kunnen scholen zijn die zowel binnen als buiten het samenwerkingsverband vallen. Dit kan ertoe leiden dat meerdere scholen belast worden met de aanmeldprocedure en het onderzoek of er sprake is van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte. Om deze reden moeten ouders melden of en zo ja, bij welke andere scholen zij om toelating hebben verzocht. Hierdoor kunnen scholen onderling tot afstemming komen voor de aanmeldprocedure.

Na de aanmelding onderzoekt het bevoegd gezag van de school of er extra ondersteuning nodig is. Dat gebeurt op basis van informatie van de ouders. Een school voor bijzonder onderwijs mag besluiten om een aanmelding niet in behandeling te nemen als ouders niet alle gegevens overleggen die nodig zijn voor de aanmelding of de voorbereiding van de beslissing om de aangemelde leerling al dan niet toe te laten, mits de ouders de gelegenheid hebben gehad om ontbrekende gegevens aan te vullen. Zo'n besluit om de aanmelding niet in behandeling te nemen, behoort het bevoegd gezag te nemen binnen vier weken nadat de aanvullende gegevens zijn verstrekt of de termijn waarbinnen die gegevens konden worden aangevuld, is verlopen. Tot de gegevens zijn aangevuld, wordt de termijn om een beslissing over toelating te nemen, opgeschort.

De leerling heeft recht op een tijdelijke plaatsing met ingang van 1 augustus indien de toelatingsbeslissing op die datum nog niet is genomen, bijvoorbeeld omdat de school nog wacht op gegevens van de ouders. Alleen wanneer ouders niet minimaal tien weken voor het begin van het schooljaar hun kind hebben aangemeld, is tijdelijke plaatsing niet nodig. Tijdelijks plaatsing is evenmin aan de orde als de leerling reeds is ingeschreven op een andere school.

2.2 Toelatingsbeleid

Zoals al eerder aangegeven, is toelating het uitgangspunt en weigering de uitzondering. In dat kader is het van belang om als bevoegd gezag van een school, ongeacht welke schoolsoort, een toelatingsbeleid op te stellen. Als er tot weigering van een leerling wordt overgegaan, dient namelijk wel onderbouwd te worden waarom de leerling niet wordt toegelaten tot de school. Waar trekt het bevoegd gezag de grens en waarom? Welke criteria gelden voor toelating en weigering? Ook de rechter hecht grote waarde aan een toelatingsbeleid. Dit beleid moet inzichtelijk voor de ouders op de website staan en in elk geval op het moment van inschrijving aan de ouders bekend zijn gemaakt. Weigering in afwijking van het beleid is mogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

Het toelatingsbeleid dient in ieder geval antwoord te geven op de volgende vragen:

- a. Wanneer kan de school of de betrokken groep geen nieuwe leerling toelaten? Hierbij zijn de onderwijskundige en organisatorische doelstellingen van de school van belang.
- b. Welke normen en waarden hanteert de school? Welke gedragsregels? Deze geven onder meer een toetsingskader voor de vraag of door toelating de rust en/of veiligheid op school onaanvaardbaar wordt verstoord.
- c. Kan de school voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de aangemelde leerling? Met andere woorden: welke ondersteuning kan de school bieden, mede kijkend naar het schoolondersteuningsprofiel?

De (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR) heeft op grond van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) adviesrecht over de vaststelling en wijziging van het toelatingsbeleid. Bij besluiten in concrete gevallen heeft de (G)MR geen bevoegdheid.

2.3 Weigeringsgronden

Er is sprake van een weigering wanneer het bevoegd gezag het verzoek van de ouders afwijst om hun kind op een bepaald tijdstip toe te laten tot de school. Plaatsing op een wachtlijst is dus ook een weigering.

De volgende gronden kunnen leiden tot weigering:

- De groep is vol;
- De school kan de nodige ondersteuning niet bieden;
- Ernstige verstoring van de rust en orde dreigt;
- Godsdienst en levensbeschouwing (voor het bijzonder onderwijs).

2.3.1 De groep is vol

Het bevoegd gezag heeft in het algemeen de plicht alle mogelijkheden tot plaatsing te onderzoeken. Een school voor bijzonder onderwijs mag een leerling weigeren als er geen plaats is en het verantwoord geachte aantal leerlingen in een groep bij toelating overschreden wordt. Het is van belang dat de school een consistent beleid voert en alle leerlingen op gelijke wijze behandeld worden.

2.3.2 De school kan niet voldoen aan de ondersteuningsbehoefte

Scholen zijn wettelijk verplicht om één keer in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel vast te stellen. Hierin wordt opgenomen welke extra ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Het is van belang dat het profiel in de schoolgids en op de website wordt opgenomen, zodat ouders duidelijk kunnen zien welke extra ondersteuning de school kan bieden.

Het kan zijn dat de school vindt dat zij niet in staat is de vereiste ondersteuning te bieden aan een kind dat wordt aangemeld. Kan de school dan weigeren dit kind toe te laten? Dat staat niet bij voorbaat vast. Vanaf het moment dat het kind is aangemeld en het duidelijk is dat hij of zij extra ondersteuning behoeft, heeft de school een zorgplicht. Die zorgplicht houdt in dat de school een passend onderwijsaanbod doet. Deze zorgplicht ontstaat niet, als de leerling geweigerd wordt omdat de ouders de grondslag van de school niet onderschrijven of niet respecteren.

De school dient in eerste instantie rekening te houden met de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Op grond van deze wet behoort de school eerst te onderzoeken of zij de leerling kan plaatsen door het treffen van doelmatige aanpassingen. Drie factoren spelen daarbij een belangrijke rol:

- de (on)mogelijkheid van het kind;
- de (on)mogelijkheden van de school;
- de wensen van de ouders.

Het is niet mogelijk in het algemeen aan te geven wanneer het bevoegd gezag een kind kan weigeren als de school de vereiste ondersteuning niet kan bieden. Uitgangspunt bij deze beslissing is in elk geval een afweging van de individuele belangen van het kind tegen het algemeen belang van de school. Hierbij dient ook het schoolondersteuningsprofiel in acht te worden genomen, evenals de afspraken die zijn gemaakt in het samenwerkingsverband over de begeleiding van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

Afgewogen moet worden of de combinatie van een handicap en de extra ondersteuning die daardoor noodzakelijk is, spoort met de mogelijkheden van de school. Op grond van rechterlijke uitspraken

kunnen de volgende factoren van pedagogische en organisatorische aard van belang zijn voor het besluit de leerling al dan niet toe te laten (in willekeurige volgorde):

- a. Groepsgrootte;
- b. Samenstelling van groep als gevolg van voorschriften van het samenwerkingsverband;
- c. Effect op onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen;
- d. Deskundigheid personeel;
- e. Beschikbaar personeel (tekort, ziekteverzuim);
- f. Mogelijkheden van begeleiding door ouder;
- g. Benodigde middelen (kosten extra personeel);
- h. Gevergdde aanpassing in organisatie, begeleiding en onderwijs;
- i. Werkdruk.

Al deze omstandigheden kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing om niet tot toelating over te gaan. Daarnaast is de door het bevoegd gezag geleverde inspanning van belang: is, mede gelet op de pedagogische en organisatorische factoren, voldoende onderzoek verricht naar de mogelijkheden om te voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling?

Wat het onderzoek inhoudt, hangt af van de omstandigheden, omdat iedere leerling een eigen ondersteuningsbehoefte heeft.

In elk geval valt te denken aan de volgende punten:

- a. Zijn de ouders voldoende geïnformeerd en gehoord?
- b. Is extern medisch en/of psychiatrisch onderzoek gedaan (bijvoorbeeld door de GGD), waarbij aanbevelingen zijn gedaan voor bijvoorbeeld externe begeleiding in geval van toelating?
- c. Is advies gevraagd aan de intern begeleider?
- d. Is advies gevraagd aan de groepsleerkracht en/of directeur van de vorige school?

Als de plaatsing een onevenredige belasting vormt voor de school, heeft zij een argument om de leerling niet toe te laten. De school moet dan een andere school vinden die het kind wel kan toelaten. Pas als een andere school daartoe bereid is, vervalt de zorgplicht van de school waar de leerling is aangemeld. Die andere school kan ook een school zijn voor speciaal (basis)onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Indien een leerling met een ondersteuningsbehoefte wordt toegelaten, dan is het in beginsel niet van belang of hij de einddoelen kan halen. In de WPO is namelijk bepaald dat in het ontwikkelingsperspectief aangegeven zal worden welke vervangende onderwijsdoelen worden gehanteerd in de volgende situaties:

- a. het niet mogelijk is om aan te geven welk niveau een bepaalde leerling haalt bij een eindtoets door zijn handicap;
- b. het is niet duidelijk of de leerling überhaupt wel een eindtoets zal kunnen maken.

2.3.3 Ernstige verstoring openbare rust en orde

Een weigering vanwege een te verwachten ernstige verstoring van rust en orde is mogelijk. Het kan dan gaan om het gedrag van het kind, maar ook om het gedrag van de ouders. In een dergelijk geval is het kind vaak afkomstig van een andere school, die de leerling verwijderd. Het verzoek om toelating maakt deel uit van de verwijderingsprocedure van die andere school.

Het bevoegd gezag dat over het verzoek om toelating beslist, moet motiveren waarom de overtuiging bestaat dat door toelating van dit kind de orde en de rust op de school verstoord zullen worden. De geldende gedragsregels zijn het toetsingskader, samen met de vraag of de school de vereiste opvang kan bieden en indien nodig daarvoor organisatorische en/of personele aanpassingen moet en kan doorvoeren. De criteria voor verwijdering van een leerling kunnen een leidraad zijn bij het besluit de toelating te weigeren wegens ernstige verstoring van rust en orde.

2.3.4 Godsdienst en levensbeschouwing

Het bijzonder onderwijs kan de toelating van een kind op deze grond weigeren, wanneer ouders weigeren de grondslag van de school te onderschrijven dan wel te respecteren door het gedeelte op het aanmeldingsformulier dat hier expliciet naar vraagt, niet te willen ondertekenen.

Ook hier geldt dat het besluit terug moet zijn te voeren op een consistent beleid. Het beleid is vastgelegd, er gelden duidelijke criteria en het is aan de ouders bekendgemaakt¹. Ontbreekt dit, dan bestaat de kans dat de rechter de weigering als willekeurig en dus als onrechtmatig bestempelt. Het bevoegd gezag heeft meer uit te leggen wanneer het een kind weigert terwijl eerder kinderen zijn toegelaten die op dezelfde grond hadden kunnen worden geweigerd.

2.4 Procedure bij weigering

Het bevoegd gezag behoort binnen zes weken na aanmelding van een leerling te besluiten over de toelating en mag deze termijn met maximaal vier weken verlengen. De besluitvorming hangt mede af van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en van de expertise en het ondersteuningsprofiel van de school. Als de school het kind niet voldoende ondersteuning kan bieden, zoekt de school binnen diezelfde zes weken (plus een eventuele verlenging met vier weken) een andere school die de ondersteuning wel kan bieden.

Als het bevoegd gezag wil overgaan tot weigering, krijgt het te maken met onderstaande procedures, afhankelijk van de afwegingen die tot de weigering hebben geleid, te weten:

- Weigering gebaseerd op de gegevens die de ouders hebben verstrekt;
- Weigering gebaseerd op andere gegevens dan de ouders hebben verstrekt.

2.4.1 Weigering op grond van gegevens die de ouders zelf hebben verstrekt

Het bevoegd gezag bericht de ouders schriftelijk dat hun kind niet wordt toegelaten en geeft daarbij de redenen aan (met verwijzing naar de gegevens die de ouders zelf hebben verstrekt). Er dient vermeld te worden dat bezwaar en beroep tegen de beslissing mogelijk is, door wie, binnen welke termijn en bij welk orgaan.

Voor een leerling die extra ondersteuning behoeft, geldt dat de toelating pas wordt geweigerd nadat het bevoegd gezag een andere school bereid heeft gevonden de leerling toe te laten. Dit na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en het schoolondersteuningsprofiel van de aanmeldschool. De andere school kan ook een school zijn voor speciaal (basis)onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Ouders krijgen in het gesprek de gelegenheid te zeggen wat zij van de voorgenomen weigering vinden. Het bevoegd gezag licht het voornemen zo nodig toe. De ouders krijgen een afschrift van het verslag van het gesprek. Binnen de termijn van zes weken na indiening van het verzoek om toelating moet de definitieve beslissing genomen worden. Dit mag, zoals eerder aangegeven, eenmaal uitgesteld worden met ten hoogste vier weken.

Wanneer ouders bezwaar maken, wordt de bezwaarschriftprocedure van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. Van belang is dat er al binnen vier weken een beslissing op het bezwaarschrift moet zijn, in afwijking van de reguliere termijn van zes weken van de Algemene wet bestuursrecht. Deze uitdrukkelijke afwijking staat in de WPO. Bezwaar dient ingesteld te worden volgens de reguliere bezwaarschriftenprocedure. Het belang van de ouders bij toelating van hun kind heeft veelal een spoedeisend karakter: de ouders zullen immers binnen een korte tijd zekerheid willen hebben of hun kind wordt toegelaten of niet. Het ligt daarom voor de hand dat de ouders naast hun bezwaar

¹ Zie bijlage 1 voor de formulering die op de website van de scholen vermeld kan worden onder 'identiteit'.

bovendien een spoedprocedure starten bij de president van de rechtbank in de vorm van een kort geding, wegens onrechtmatig handelen van het bevoegd gezag om hun kind niet tot de school toe te laten.

2.4.2 Weigering op grond van andere gegevens dan verstrekt bij het verzoek om toelating

Het bevoegd gezag bericht de ouders schriftelijk over het voornemen het kind niet toe te laten. Er moet duidelijk en onderbouwd vermeld worden waarom de toelating geweigerd wordt. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek of een schriftelijke reactie. Er dient vermeld te worden dat bezwaar en beroep tegen de beslissing mogelijk is, door wie, binnen welke termijn en bij welk orgaan.

Voor een leerling die extra ondersteuning behoeft, geldt dat de toelating pas wordt geweigerd nadat het bevoegd gezag een andere school bereid heeft gevonden de leerling toe te laten. Dit na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en het schoolondersteuningsprofiel van de aanmeldschool. De andere school kan ook een school voor speciaal onderwijs zijn, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Ouders krijgen in het gesprek de gelegenheid te zeggen wat zij van de voorgenomen weigering vinden. Het bevoegd gezag licht het voornemen zo nodig toe. De ouders krijgen een afschrift van het verslag van het gesprek. Binnen de termijn van zes weken na indiening van het verzoek om toelating moet de definitieve beslissing genomen worden. Dit mag eenmaal uitgesteld worden met ten hoogste vier weken.

Wanneer ouders bezwaar maken, wordt de bezwaarschriftprocedure van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. Van belang is dat er al binnen vier weken een beslissing moet zijn, in afwijking van de reguliere termijn van zes weken van de Algemene wet bestuursrecht. Deze uitdrukkelijke afwijking staat in de WPO. Bezwaar dient ingesteld te worden volgens de reguliere bezwaarschriftenprocedure. Het belang van de ouders bij toelating van hun kind heeft veelal een spoedeisend karakter: de ouders zullen immers binnen een korte tijd zekerheid willen hebben of hun kind wordt toegelaten of niet. Het ligt daarom voor de hand dat de ouders naast hun bezwaar bovendien een spoedprocedure starten bij de president van de rechtbank in de vorm van een kort geding, wegens onrechtmatig handelen van het bevoegd gezag om hun kind niet tot de school toe te laten.

Naast bovenstaande procedure kunnen de ouders er ook voor kiezen om een geschil over de toelating van een leerling met ondersteuningsbehoefte voor te leggen aan de Geschillencommissie passend onderwijs. Een beschrijving van deze procedure staat in hoofdstuk 3, paragraaf 3.4.3.

Ouders kunnen ook een oordeel vragen aan het College voor de Rechten van de Mens als zij menen dat bij de toelatingsbeslissing verboden onderscheid is gemaakt op grond van een handicap of chronische ziekte.

3. Time-out, schorsing en verwijdering van school

3.1 Inleiding

Binnen het onderwijs kennen we een aantal maatregelen ten behoeve van de veiligheid van alle betrokkenen. De maatregelen zijn erop gericht een veilig schoolklimaat te scheppen en te handhaven. Uitgangspunt is dat er op consequente wijze wordt omgegaan met probleemgedrag, met het doel een kind en zijn ouders te helpen in de omgang met hun problemen. De school gaat daarbij uit van vaste procedures, gericht op de interne situatie, maar ook op de externe. Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang.

De time-out, schorsing en verwijdering van een leerling zijn maatregelen die, afhankelijk van de aanleiding, het karakter van een ordemaatregel, een disciplinaire maatregel of een maatregel in het belang van het kind en/of de school kunnen hebben. Vaak gaat het om een combinatie van deze aspecten. Bij de toepassing van maatregelen worden de volgende algemene maatstaven in alle gevallen in acht genomen:

1. consistente toepassing: gelijke gevallen worden gelijk behandeld. Op hetzelfde wangedrag moet dus dezelfde maatregel volgen, behalve indien sprake is van herhaald wangedrag. Bij herhaald wangedrag kan een zwaardere maatregel worden getroffen.
2. evenredigheid: pas indien pedagogische maatregelen (maatregelen binnen de sfeer van de klas, zoals strafwerk, een briefje mee naar huis) geen effect (meer) hebben -dus als de school in handelingsverlegenheid komt-, kunnen bovenstaande maatregelen worden toegepast. Ook moet de maatregel qua aard, zwaarte en gevolgen evenredig zijn aan het gedrag dat tot de maatregel aanleiding geeft. Dit betekent ook dat moet worden afgewogen of in een concreet geval niet kan worden volstaan met een schriftelijke waarschuwing en in een volgend geval een maatregel zal worden toegepast. Verder is het niet per definitie zo dat een eerste geval van wangedrag altijd tot de lichtste maatregel dient te leiden: het gedrag kan immers zo ernstig zijn dat een zwaardere maatregel getroffen wordt.
3. 'Ne bis in idem' (niet twee keer voor hetzelfde): een leerling kan niet voor de tweede keer gestraft worden voor hetzelfde feit. Het is dus niet mogelijk een leerling voor hetzelfde feit eerst te straffen met een schriftelijke waarschuwing en vervolgens daarna een schorsing op te leggen.

De eventueel te treffen maatregelen behoren bij grensoverschrijdend gedrag van leerlingen. Tot dit gedrag rekenen we:

- Fysiek: gericht op het lichaam van de ander, zoals slaan, schoppen, verwonden e.d.;
- Psychisch: lastigvallen, pesten, bedreigen met geweld, chantage, onder druk zetten e.d.;
- Seksueel: seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten e.d.;
- Verbaal: grof taalgebruik, schelden, beledigen e.d.;
- Vernieling of diefstal van objecten en materialen, gebruik van alcohol of drugs tijdens schooltijden, bezit van wapens of vuurwerk.

Dat er gradaties zijn te onderkennen, mag duidelijk zijn. Ter preventie van grensoverschrijdend gedrag zullen er steeds passende maatregelen genomen worden. Het gedrag moet begrensd worden om de veiligheid voor ieder te garanderen.

Time-out is in dit kader de lichtste maatregel. Daarna volgen één of meerdere schorsingen en in het uiterste geval volgt de zwaarste maatregel: verwijdering van een kind van de school.

Al naar gelang de zwaarte van de overtreding kunnen de volgende maatregelen getroffen worden:

- Corrigerende maatregelen door de leerkracht of de directie
- Een officiële berisping door de directie van de school (na overleg met het bevoegd gezag)
 - Deze wordt schriftelijk aan de ouders kenbaar gemaakt. Zij ontvangen daarbij ook een niet vrijblijvende uitnodiging tot gesprek.

- Time-out als maatregel om de leerling van de groep te isoleren of de groep te beschermen tegen grensoverschrijdend gedrag.
- Schorsing,
 - deze maatregel volgt als er sprake is van fysiek geweld tegen volwassenen en wordt genomen door het bevoegd gezag na overleg met de schooldirecteur;
 - Schorsing volgt ook na meerdere berispingen en time-outs, of na een overtreding die naar de mening van de directie een schorsing rechtvaardigt. Deze maatregel wordt genomen door het bevoegd gezag na overleg met de schooldirecteur.
- Verwijdering van school. Dit is een ultieme maatregel en wordt genomen door het bevoegd gezag na overleg met de schooldirecteur.

3.2 Time-out

Time-out is een maatregel om een leerling te isoleren door hem onder toezicht buiten zijn groep te plaatsen. Elke school heeft daartoe een aantal interne mogelijkheden. In geval van geen of onvoldoende resultaat kan beroep gedaan worden op een externe time-out voorziening, op een andere school, hetzij van TriVia, hetzij op een andere school deel uitmakend van onze samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.

3.2.1 Time-out in de school zelf

De leerling wordt voor langere tijd van de groep geïsoleerd. Tijdens deze periode staat de leerling onder toezicht. De reden van de maatregel wordt vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. De maatregel is in zijn algemeenheid gericht op (het herstellen van de) rust, op herbezinning en overleg. De leerling wordt tijdelijk uit de klas geplaatst met evt. een apart programma. Aan de ouders wordt zo spoedig mogelijk mededeling gedaan van de maatregel en zij worden verplichtend uitgenodigd voor een gesprek, waarbij de groepsleerkracht en een lid van de directie en de intern begeleider aanwezig zijn.

Plan van aanpak

Er wordt zo snel mogelijk een plan van aanpak gemaakt, met aandacht voor de didactische en pedagogische component. Dit plan van aanpak wordt gemaakt door: de groepsleerkracht, de intern begeleider en een directielid van de school. Zij laten zich zo nodig bijstaan door externe deskundigen, zoals schoolmaatschappelijk werker, gedragsdeskundige, leerplichtambtenaar en eventueel de schoolarts. Het plan van aanpak bestaat uit haalbare en meetbare doelen, het wordt met de ouders doorgesproken en de termijn van evaluatie wordt aangegeven. Bij de evaluatie worden beslissingen genomen over de voortgang van de interne time-out. Er kan ook een beroep gedaan worden op een externe time-out voorziening, op een andere school, hetzij van TriVia, hetzij op een andere school deel uitmakend van onze samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.

Belangrijke aandachtspunten bij time-out

De school zorgt voor een dossier waarin van alle belangrijke stappen een rapportage aanwezig is. Daarbij moet blijken wat de specifieke problematiek op school is en welke rol het gezinssysteem daarin speelt. Plan van aanpak en evaluatieverslagen horen daar ook zeker in, naast de diagnose van het probleem: vindt dit zijn oorzaak in de leerling zelf, het gezinssysteem of in de betrokken school, klas of docent? Er wordt niet alleen een gedragsverandering van de leerling verwacht, maar indien nodig, ook van de school, de klas of de betrokken docent ten opzichte van de leerling. Zo nodig wordt er contact gezocht met het sociaal team of jeugdvoorzieningen

3.2.2 Externe time-out plaatsing

Als een plan van aanpak uiteindelijk niet of onvoldoende heeft gewerkt, dan is er een mogelijkheid om de betrokken leerling een zinvolle opvang te geven, in de vorm van een externe time-out voorziening. Dit gebeurt alleen als er binnen de eigen school (tijdelijk) geen mogelijkheden meer zijn om de leerling te handhaven. Dat moet dan duidelijk uit het dossier blijken. Het kan echter ook zijn,

dat de eigen school behoefte heeft aan externe observaties. Ook dat kan dan een reden zijn voor een externe time-out plaatsing.

Overwegingen bij een externe time-out voorzieningen kunnen zijn:

- Inventariseren van specifieke deskundigheid van de scholen;
- Tijdelijke opvang voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen (maximaal 6 weken);
- Leerlingen die wel zijn doorverwezen, maar nog niet geplaatst zijn of nog in onderzoek zijn;
- Verdere observatie, screening of diagnose, dossieropbouw, wekelijkse evaluaties;
- Beslissing uitstellen om een leerling of terug te laten keren naar de oude school, of een permanente leerling van de time-out school te laten zijn of door te verwijzen naar speciaal onderwijs of een (ortho-)pedagogische instelling.

Plaatsing op een time-out school is afhankelijk van de aard van het probleem van de leerling (of school) en de gevraagde specifieke deskundigheid van de scholen. Daarnaast speelt de voorkeur van ouders voor een bepaalde denominatie natuurlijk een belangrijke rol, evenals de geografische situatie.

Verantwoordelijkheden bij een externe time-out voorziening

Bij het realiseren van een externe time-out voorziening horen verschillende verantwoordelijkheden bij de verschillende partners (de oorspronkelijke school, de time-out school, gemeente i.c. de leerplichtambtenaar).

De leerling mag in afwachting van vervolgstappen tijdelijk lessen volgen op de 'time-out' school. De leerling blijft echter ingeschreven op de oude school. Naast een formele verantwoordelijkheid (ondanks het achterwege blijven van de formele uitschrijving) is de school waar het kind feitelijk verblijft ook verantwoordelijk voor de voortgang van het onderwijs. Er wordt een evenredig deel van de bijdrage van de rijksoverheid voor deze leerling overgeheveld naar de 'time-out' school.

De leerplichtambtenaar geeft de directeur van de 'time-out' school toestemming om zo nodig het lesprogramma van de leerling aan te passen en hem minder uren les te geven. Deze toestemming wordt gebaseerd op een plan van aanpak en alleen in overleg met de directeur, ouders en de leerplichtambtenaar toegepast.

Uiteindelijk zou het kunnen voorkomen, dat een leerling ook op de externe time-out plaats niet te handhaven is. De time-out school heeft dan het recht, na overleg met de ouders, de leerplichtambtenaar en de inspecteur primair onderwijs, de leerling verdere toegang tot de school te weigeren. De school waar de leerling staat ingeschreven, de leerplichtambtenaar en eventuele hulpverleners zijn dan samen met de ouders verantwoordelijk voor het uitzetten van het vervolgtraject.

Financiën

Zoals eerder gemeld zal de time-out school een evenredige financiële bijdrage krijgen van de school waar een leerling formeel staat ingeschreven. Wanneer de leerling extra onderzoek heeft kan tijdelijk een extra deskundige ingehuurd worden. De school waar de leerling is ingeschreven zal op vraag van de time-out school in goed overleg de kosten hiervan voor zijn rekening nemen. Verder kan er in sommige gevallen een beroep gedaan worden op het betreffende samenwerkingsverband.

3.3 Schorsing

Schorsing kan pas worden opgelegd na een officiële berisping, als gevolg van één of meer time-outs, of na een overtreding die, naar mening van het bevoegd gezag, schorsing rechtvaardigt. Schorsing is een wettelijke maatregel, die gebonden is aan bepaalde voorwaarden. Wanneer het bevoegd gezag besluit om een leerling te schorsen, dan betekent dit dat de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt onttrokken.

Schorsing kan worden gezien als een ultieme mogelijkheid voor de school om aan een leerling een waarschuwing te geven voor bepaald ontoelaatbaar gedrag. Er is pas sprake van een schorsing indien een leerling voor tenminste één dag wordt uitgesloten van het recht op deelname aan het onderwijs. De duur van de schorsing zal in verhouding moeten staan tot de aard en de ernst van de overtreding.

Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO. In dit artikel is bepaald dat het bevoegd gezag met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week kan schorsen. Het besluit tot schorsing moet schriftelijk aan de ouders bekend worden gemaakt. Duurt de schorsing langer dan één dag, dan moet het bevoegd gezag de Onderwijsinspectie schriftelijk en met opgave van redenen van de schorsing in kennis stellen. Het bevoegd gezag doet er goed aan om voorafgaand aan het schorsingsbesluit de ouders hierover te horen. Als de omstandigheden het noodzakelijk maken dat het bevoegd gezag de leerling per direct moet schorsen, dan kan het horen van ouders na het schorsingsbesluit plaatsvinden. Aan te raden is om de schorsingsdagen te gebruiken om met de ouders in gesprek te gaan om deze ernstige maatregel te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject.

In het schorsingsbesluit moet het bevoegd gezag de redenen van schorsing, de ingangsdatum van de schorsing en de duur van de schorsing aangeven. Als de ouders het niet eens zijn met de inhoud van het schorsingsbesluit, kunnen zij dit besluit aanvechten bij de burgerlijke rechter.

Bij schorsing blijft de onderwijskundige relatie met de leerling intact. Dit betekent dat de school maatregelen dient te nemen om te voorkomen dat de geschorste leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de periode van schorsing.

3.3.1 Voorwaarden bij schorsing

Met het bevoegd gezag wordt voorafgaand aan de voorgenomen schorsing overleg gevoerd door de schooldirecteur. Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school en het schoolterrein ontzegd. Dit laat onverlet dat de school wel moet streven naar waarborging van de voortgang van het leerproces van de leerling. De leerling moet bijvoorbeeld wel in de gelegenheid worden gesteld om belangrijke toetsen te maken. De betrokken ouders worden verplichtend voor een gesprek uitgenodigd betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend.

3.3.2 Procedure schorsing

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de schorsing en is verplicht hoor en wederhoor toe te passen. Dit betekent dat de ouders en schooldirecteur het recht hebben door het bevoegd gezag gehoord te worden. Minderjarigen worden in dezen vertegenwoordigd door hun ouders of voogden. Zij kunnen zich bij laten staan door een deskundige of vertrouwenspersoon. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

Het bevoegd gezag motiveert daarna schriftelijk de voorgenomen schorsing indien het genoemde overleg daartoe redenen geeft. Het schorsingsbesluit wordt daarmee definitief en wordt als besluit door de schooldirecteur meegedeeld aan de leerling en de ouders. Bij schorsing langer dan één dag stelt het bevoegd gezag de leerplichtambtenaar en de Onderwijsinspectie op de hoogte.

De ouders ontvangen een afschrift van het schorsingsbesluit en het gespreksverslag en tekenen dit voor gezien. De ouders krijgen de gelegenheid om hun eigen commentaar toe te voegen door middel van bijv. een separaat schrijven. Mochten de ouders niet voor gezien willen tekenen, dan wordt het schorsingsbesluit met het gespreksverslag aangetekend aan hen verstuurd. In een begeleidend schrijven wordt vermeld dat de ouders geweigerd hebben het verslag voor gezien te tekenen en/of hun commentaar toe te voegen. De ouders kunnen schriftelijk bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen veertien dagen op het bezwaarschrift. Indien van

toepassing kunnen ouders de gang naar de rechtbank maken om het schorsingsbesluit aan te vechten.

Een afschrift van het schorsingsbesluit en, indien van toepassing, het gespreksverslag wordt in het leerlingendossier bewaard.

3.4 Verwijdering

Het besluit tot verwijdering van een leerling van de school is slechts mogelijk, als voorafgaand aan dit voorgenomen besluit er tenminste driemaal in één schooljaar een schorsing heeft plaatsgevonden en/of de relatie tussen de school en de leerling/ouders/voogden dermate verstoord is, dat het niet verantwoord is de leerling op school te handhaven. Verwijdering van een leerling van de school is een beslissing van het bevoegd gezag.

De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 WPO. Verwijdering kan worden aangemerkt als een eenzijdige rechtshandeling van het bevoegd gezag van een school, waarbij aan een leerling de verdere toegang tot de school wordt ontzegd. Er is sprake van verwijdering, wanneer het bevoegd gezag de leerling niet langer ingeschreven wenst te hebben.

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Het bevoegd gezag beslist of een leerling al dan niet verwijderd wordt. De schoolleiding is meestal betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit door middel van gesprekken met de ouders en het team. Er kan een vertrouwensbreuk zijn. Het bevoegd gezag staat in het algemeen op grotere afstand van de dagelijkse praktijk en kan de kwestie dus ook met die afstand beoordelen. Dit kan een zorgvuldige besluitvorming bevorderen, iets waar de rechter, gezien de zwaarte van de maatregel, grote waarde aan hecht.

Verwijdering kan voor de leerling verstekkende gevolgen hebben. De leerling verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in het ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op de verdere ontwikkeling van de leerling. Voor de rechter is het daarom van groot belang dat het verwijderingsbesluit aangeeft hoe het bevoegd gezag een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Die belangen kunnen per geval verschillen.

3.4.1 Voorwaarden verwijdering

Er bestaan voor het bevoegd gezag drie gronden om een leerling te verwijderen:

- De school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoen;
- Er is sprake van ernstig wangedrag van de leerling of de ouders;
- Het gedrag van de leerling of de ouders is in strijd met de grondslag van de school. Deze verwijderingsgrond geldt alleen voor het bijzonder onderwijs.

Ondersteuningsbehoefte

Om te bepalen welke beslissingsruimte het bevoegd gezag heeft, is het van belang vast te stellen of de leerling formeel thuishoort in het reguliere basisonderwijs of deze toelaatbaar is tot het speciaal (basis)onderwijs.

Voor leerlingen die al onderwijs volgen op een school, maar die inmiddels extra ondersteuning behoeven, geldt dat de school eerst zelf moet proberen om de gevraagde ondersteuning te bieden. In het geval tot verwijdering wordt overgegaan wegens handelingsverlegenheid omdat niet in de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan worden voorzien, dan dient er altijd een volledig ontwikkelingsperspectief (OPP) in het leerlingdossier aanwezig te zijn waarmee daadwerkelijk is gewerkt.

Wanneer het bevoegd gezag deze ondersteuning niet zelf kan bieden, moet het voor een plek op een andere school zorgen. Over een dergelijke beslissing moet overleg worden gevoerd met de ouders van de leerling. Het bevoegd gezag heeft hierbij te maken met een onderzoeksplicht ter beoordeling van de vraag of de school aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen. Uit jurisprudentie volgt dat het bevoegd gezag de volgende onderdelen in zijn onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte kan betrekken:

- de aard van de handicap en de daaruit voortvloeiende onderwijsbeperking;
- de beschikbare formatie en expertise van de leerkrachten;
- de mogelijkheid om alle leerlingen de vereiste aandacht te geven;
- de beschikbare extra hulp;
- afstemming tussen de benodigde ondersteuning van de leerling en de beschikbare ondersteuning.

Voorts moet het bevoegd gezag het schoolondersteuningsprofiel in zijn onderzoek betrekken. De school zal elk geval afzonderlijk moeten bekijken en het belang van het kind tegen dat van de school afwegen. Van belang is vooral dat deze afwegingsprocedure zorgvuldig is en dat adviezen deskundig, onafhankelijk en zoveel mogelijk eenduidig zijn. Bovendien moet de stem van de ouders voldoende worden gehoord.

Wangedrag

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie.

Verwijdering is een sanctie. Ook het wangedrag van ouders, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten, kan een reden zijn om een leerling te verwijderen. Of het bevoegd gezag tot verwijdering kan overgaan, hangt van de omstandigheden van het geval af. Er is geen algemene lijn. Het wangedrag moet in elk geval ernstig zijn.

Procedureel is het volgende van groot belang:

- er zijn gedragsregels hoe het bevoegd gezag met wangedrag omgaat en wanneer de grens voor verwijdering is bereikt;
- (lichtere) maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken);
- de leerling/ouders is/zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

Wanneer de leerling (of zijn ouders) ondanks eerdere schriftelijk vastgelegde gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbeterd, kan het bevoegd gezag, afhankelijk van de overige omstandigheden, tot verwijdering overgaan.

Een licht vergrijp kan door herhaling uitgroeien tot ernstig wangedrag. Daarnaast is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering is geboden, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen. Voor de school kan van belang zijn dat zonder verwijdering de rust en de veiligheid op de school niet langer gegarandeerd kunnen worden. Het is raadzaam in de verschillende stadia van de procedure de Inspectie voor het Onderwijs te raadplegen. De rechter vindt het belangrijk dat deze heeft ingestemd met het voornemen tot verwijdering over te gaan.

Als een leerling niet weet wat de regels van de school zijn, kan de leerling niet op grond van overtreding van die regels worden verwijderd. Verwijdering dient daarom gebaseerd te zijn op een schoolreglement dat regels en grenzen stelt aan het gedrag van leerlingen (en personeel) en aangeeft wanneer het bevoegd gezag sancties kan opleggen. Deze sancties moeten worden omschreven, evenals de besluitvormingsprocedure. De rechter hecht hieraan. Een besluit tot verwijdering dat zijn basis vindt in zo'n beleid, maakt een aanzienlijk grotere kans om de gerechtelijke toets te doorstaan. Het is essentieel dat dit beleid voor iedereen kenbaar is, ook voor de ouders, bijvoorbeeld door opname in de schoolgids of door uitreiking bij de aanvang van het

schooljaar. Verwijdering in afwijking van het beleid is niet onmogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

Grondslag van de school

Onder bepaalde omstandigheden kan het bevoegd gezag een leerling verwijderen, omdat diens gedrag wezenlijk in strijd is met de grondslag van de school. Ook het verzuim van godsdienstlessen, terwijl die lessen statutair essentieel zijn voor de grondslag, kan een reden voor verwijdering zijn. De vrijheid van onderwijs geeft deze ruimte. Voorwaarde is dat het verwijderingsbesluit is terug te voeren op een consistent beleid. Deze verwijderingsgrond kan alleen worden toegepast door bijzondere scholen en niet door openbare scholen.

3.4.2 Procedure voor verwijdering

De onderstaande procedure gaat er nadrukkelijk vanuit dat het gestelde in de voorgaande paragrafen reeds in acht is genomen.

1. Het bevoegd gezag vraagt alvorens tot verwijdering te besluiten, in ieder geval de mening van de betrokken groepsleraar, maar liefst die van het team en ook van de Inspectie van het Onderwijs. Geeft dit (vastgelegde) gesprek geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, dan kan formeel besloten worden tot verwijdering en de verwijderingsprocedure in gang gezet worden. Voorgeschreven is dat er eerst wordt besloten tot een voornemen tot verwijderen en dat er daarna een besluit tot verwijdering wordt genomen. Het verdient aanbeveling reeds het wettelijk verplichte onderwijskundig rapport over de leerling opgesteld te hebben.
2. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering. Het schoolbestuur en de ouders zullen de voorgaande periode geregeld met elkaar gesproken hebben. Door dit gesprek weten de ouders dat het bevoegd gezag niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. Het voornemen wordt onderbouwd met een toelichting waarom het belang van de ouders en de leerling moet wijken voor het belang van de school. Het bevoegd gezag geeft de reden en het doel van het gesprek aan en beschrijft de verdere procedure, zoals de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit daartegen bezwaren kenbaar te maken. Het gesprek dient om van de ouders te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden en het voornemen toe te lichten. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt. De ouders krijgen de gelegenheid om hun eigen commentaar toe te voegen middels bijv. een separaat schrijven. Mochten de ouders niet voor gezien willen tekenen, dan wordt het gespreksverslag aangetekend aan hen verstuurd. In een begeleidend schrijven wordt vermeld dat de ouders geweigerd hebben het verslag voor gezien te tekenen en/of hun commentaar toe te voegen.
3. Vormt het gesprek met de ouders geen aanleiding om van het voornemen af te zien, dan bericht het bevoegd gezag dit schriftelijk en onderbouwd, met verwijzing naar het gesprek, aan de ouders en het personeel. Dit is wettelijk niet verplicht, maar bevordert de zorgvuldigheid van de besluitvorming.
4. Voor alle gronden van verwijdering geldt dat het bevoegd gezag slechts definitief tot verwijdering over kan gaan als een andere school bereid is om de leerling toe te laten. Dit betekent dat het bevoegd gezag een resultaatverplichting heeft en op zoek moet gaan naar een andere school voor de te verwijderen leerling. Daarbij beperkt een bevoegd gezag zich bij voorkeur niet tot de eigen denominatie. Voor alle schoolbesturen geldt dat zij zich evenmin beperken tot scholen die bij het eigen samenwerkingsverband zijn aangesloten. Het bevoegd gezag doet er verstandig aan alle scholen te benaderen die op een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen. Kan het bevoegd gezag geen andere school vinden, dan kan het bevoegd gezag het definitieve verwijderingsbesluit niet nemen. Dat kan pas als een andere school bereid is gevonden de leerling op te nemen. De leerling dient de school te blijven bezoeken totdat deze terecht kan op de nieuwe school. Leerlingen mogen dus niet geschorst worden in afwachting van de verwijdering.

5. De leerplichtambtenaar moet worden geïnformeerd over de beslissing tot verwijdering.

In het definitieve verwijderingsbesluit moet het bevoegd gezag aangeven wat de grond voor verwijdering is. De redenen voor verwijdering worden gemotiveerd in het verwijderingsbesluit, met daarbij de afweging tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Daarnaast moet in het verwijderingsbesluit staan welke school bereid is om de leerling toe te laten en wat de datum van verwijdering is. Voorts geldt dat in het verwijderingsbesluit een bezwaarclausule opgenomen moet worden, waarin staat vermeld dat als de ouders het er niet mee eens zijn, zij de mogelijkheden hebben om binnen zes weken na dagtekening van het besluit een bezwaarschrift in te dienen bij het bevoegd gezag.

3.4.3 Geschil over verwijderingsbesluit

Bij een geschil over de verwijdering van een leerling, kunnen ouders ervoor kiezen om een bezwaarprocedure te volgen of andere wettelijke stappen te ondernemen. Zo kunnen ouders tegen een verwijderingsbesluit bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag. Dit bezwaarschrift moet binnen zes weken nadat het verwijderingsbesluit is genomen, zijn ingediend. Vervolgens dient het bevoegd gezag binnen vier weken een beslissing op het bezwaar te nemen.

Ouders kunnen de beslissing aanvechten bij de civiele rechter. Ouders kunnen er ook voor kiezen om een geschil aanhangig te maken bij de Geschillencommissie passend onderwijs. Alle scholen en samenwerkingsverbanden dienen aangesloten te zijn bij deze commissie. De termijn voor het indienen van het verzoekschrift is zes weken. Dit betekent dat ouders het schriftelijk verzoek binnen zes weken na de bekendmaking van het verwijderingsbesluit moeten indienen bij de commissie. De Geschillencommissie brengt op verzoek van de ouders binnen tien weken een advies uit aan het bevoegd gezag, rekening houdend met het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan. Het gaat hier om een niet-bindend advies waartegen geen bezwaar of beroep kan worden ingesteld. Indien een geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie en de ouders bezwaar hebben gemaakt tegen de beslissing over de verwijdering, neemt het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar niet dan nadat de commissie uitspraak heeft gedaan. De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar wordt dan opgeschort met ingang van de dag waarop het geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie, tot de dag waarop de commissie het advies heeft uitgebracht. Voordat de ouders naar de Geschillencommissie gaan, kunnen zij als tussenstap de Onderwijsconsulenten inschakelen. Onderwijsconsulenten kunnen bemiddelen in de fase waarin nog geen geschil aanhangig is bij de commissie.

De laatste optie die ouders hebben, is een oordeel vragen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit kan als zij van mening zijn dat het bevoegd gezag bij de verwijdering een verboden onderscheid heeft gemaakt of discrimineert op grond van een handicap of chronische ziekte. De uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens zijn niet bindend, maar worden meestal wel opgevolgd door het bevoegd gezag.

3.5 Omgang met ouders die de rust van het onderwijsproces verstoren

Soms kan het gedrag van de ouders verstorend werken op de goede relatie die tussen school en ouders behoort te bestaan om de eerste taak van een school te bereiken, namelijk het geven van goed onderwijs aan een leerling. Er behoort een gezonde wisselwerking te zijn tussen opvoeders en de leerkrachten met inachtneming van ieders rol ten opzichte van de leerling. Dit betekent overigens dat een gezonde kritische opstelling van ouders ten opzichte van het onderwijs dat hun kind ontvangt deze wisselwerking alleen maar ten goede kan komen. De school zet zich tot uiterste in om goed onderwijs te verzorgen, maar is daarbij niet onfeilbaar, zodat het meedenken van ouders in dezen alleen maar de kwaliteit doet verbeteren.

Er zijn diverse stappen aangewezen om te trachten te voorkomen dat geschillen met ouders ontaarden in conflicten waarbij het gedrag van ouders onaanvaardbaar wordt.

3.5.1 Aanspreken op gedrag

Indien zich een eerste incident met een ouder voordoet² dan is het zaak dat door de directeur van de school – ook als deze het onderwerp van het incident is – gepoogd wordt om de ouder te kalmeren en met deze in een eerste gesprek te gaan en te wijzen op de regel dat ouders, leerlingen en personeel met respect met elkaar dienen om te gaan, en vervolgens de ouder te verzoeken alsnog op rustige wijze zijn klacht te vertellen en toe te lichten.

Afhankelijk van de ernst van het gedrag³ kan het gesprek worden gevolgd door een brief waarin duidelijk de omgangsnormen op de school worden uitgelegd en dat daarom dergelijk gedrag niet wordt getolereerd.

Wanneer desondanks dit storende gedrag van de ouder(s) zich herhaalt of zich voortzet⁴, dan dienen betrokken ouders nogmaals voor een gesprek te worden uitgenodigd door de directeur. In dit gesprek moet worden gewaarschuwd dat als zich nog één keer een incident voordoet dan zal worden overgegaan tot het ontzeggen van de toegang tot de school en haar terreinen. Dit gesprek wordt altijd schriftelijk bevestigd.

Wanneer het gedrag van de betrokken ouder(s) onaanvaardbaar blijft dient een derde gesprek plaats te vinden waarbij wordt medegedeeld dat de toegang tot school en terreinen met onmiddellijke ingang voor vijf weken wordt ontzegd, behoudens op uitdrukkelijke uitnodiging door de directeur. Deze ontzegging moet per aangetekende brief (met bericht van ontvangst) worden bevestigd waarin tevens een uitnodiging om in de laatste week van de ontzegging nog te overleggen, moet zijn opgenomen.

De school dient van deze ontzegging de wijkagent in te lichten. De school is immers niet bevoegd om bij overtreding van het toegangsverbod, de betrokken ouders zelf te verwijderen uit de school of van de terreinen. Dit is voorbehouden aan ‘de sterke arm’ wegens lokaal-/terreinvredebreuk. De wijkagent kan eventueel proces-verbaal opmaken.

Mocht in de laatste week van de ontzegging het gesprek positief verlopen, dan kan de ontzegging door het bestuur worden opgeheven.

3.5.2 Opstelling van de ouders

Wanneer er sprake is van een leerling met ondersteuningsbehoefte is de medewerking van ouders op velerlei terreinen noodzakelijk. Te denken valt aan het toestemming geven voor nadere onderzoeken naar factoren in de leerling die het leerproces teveel belemmeren, cognitief en/of sociaal.

Wanneer ouders niet willen meewerken aan noodzakelijke onderzoeken, is een indringend gesprek met deze ouders in het bijzijn van de intern begeleider en de leerkracht noodzakelijk om hen er van te overtuigen dat zonder hun medewerking de school niet het vereiste goede (passende) onderwijs aan de leerling kan geven. Waarschijnlijk zal het niet bij één gesprek blijven om de medewerking van de ouders te verkrijgen. In het belang van de leerling moet de school zich tot het uiterste inspannen om in overleg tot de juiste onderzoeken en ondersteuning te komen.

² Bijvoorbeeld op niet mis te verstane toon ‘verhaal’ halen door een ouder bij een leerkracht.

³ Bijvoorbeeld met stemverheffing ‘verhaal’ halen bij de leerkracht in aanwezigheid van de volledige klas, waarbij ook scheldwoorden vallen.

⁴ Met irritant gedrag waarbij bijvoorbeeld de juf of meester demonstratief wordt genegeerd, er kwaad wordt gesproken over leerkrachten.

3.5.3 Verwijdering van een leerling op grond van gedrag/opstelling van ouders

Het gedrag van de ouders kan op twee manieren een grond vormen voor verwijdering van een leerling.

Aanhoudend onaanvaardbaar gedrag

De school is zich ervan bewust dat een leerling niet verantwoordelijk is voor het gedrag van zijn ouders. Dit betekent dat als het met de leerling op school niet slecht gaat het eigenlijk niet verantwoord is om de leerling te verwijderen. Deze mag als het even kan niet de dupe worden van het gedrag van zijn ouders. Alleen als het (wan)gedrag van zijn ouders blijft aanhouden zal de school niet anders kunnen dan de leerling te verwijderen nadat een nieuwe school bereid is gevonden de leerling toe te laten.

Aanhoudend niet meewerkende opstelling

Wanneer uit het leerlingdossier blijkt dat de school zich tot het uiterste heeft ingespannen om de medewerking van de ouders te verkrijgen, en het evident is dat zonder deze medewerking de school in een situatie van handelingsverlegenheid is gekomen – er kan bijvoorbeeld hierdoor geen goed ontwikkelingsperspectief worden opgesteld- dan is verwijdering, nadat er een andere school is gevonden die bereid is de leerling toe te laten, aan de orde.

Zie 3.4.2 voor de procedure voor de verwijdering van een leerling.

4. Bijlagen

4.1 Formulering toelatingsbeleid op website scholen

Naast een beschrijving hoe op de school aandacht besteed wordt aan de christelijke identiteit en vorming van leerlingen moet op de website het toelatingsbeleid van de school vermeld staan (bijv. onder school – identiteit). Voor het toelatingsbeleid kan de volgende formulering gebruikt worden, waarbij aanvullingen m.b.t. de schoolspecifieke situatie mogelijk zijn:

Voor de aanname van leerlingen geldt dat van ouders en de leerling een positieve houding ten opzichte van het christelijk geloof verwacht wordt. Ouders en leerlingen hoeven niet kerkelijk meelevend te zijn. Er worden geen speciale (godsdienstige) eisen gesteld bij het toelaten van leerlingen. Maar bij het aanmeldingsgesprek met ouders van een mogelijke leerling wordt een duidelijke en heldere schets gegeven van het christelijk karakter van de school. Van ouders en leerlingen wordt verwacht dat zij de grondslag en identiteit van de school respecteren. Ouders tekenen hiervoor op het inschrijfformulier.

De christelijke identiteit komt tot uiting in o.a. de volgende punten:

- De school besteedt aandacht aan de viering van de christelijke feesten, met name rond Kerst en Pasen, maar ook met bid- en dankdag.
- De school werkt rondom de christelijke feesten samen met de plaatselijke kerk of kerken en verwacht ook dat kinderen daaraan meedoen.
- Er worden op school psalmen en (christelijke) liederen geleerd, de dag begint en eindigt met gebed of een andere vorm van toewijding of meditatie (bijv. een gedicht). Er wordt gelezen uit de Bijbel als bron van het christelijk geloof. Kinderen leren dus ook bidden en danken. Als zij dit van huis uit niet kennen of meemaken, zullen ze hiervoor respect opbrengen.

Dat betekent dat van kinderen deelname aan christelijke uitingsvormen als lied, viering en gebed wordt verwacht. Op verenigingsniveau is aannamebeleid vastgesteld voor leerlingen en leerkrachten (zie Toelating en verwijdering leerlingen op www.pcpo-trivia.nl/downloads).

Naast de aandacht die er is voor de inhoud en viering van christelijke feesten nemen leerlingen ook kennis van vieringen in andere geloofstradities. Respect voor andere overtuigingen en religies staat altijd centraal. Vanuit het christelijk perspectief is er ruimte voor verschillende geloofsopvattingen en verschillen in beleving binnen en buiten het christendom. Niettemin wordt duidelijk gesteld dat de school kiest voor een christelijk perspectief en ook variaties daarbinnen erkent.

4.2 Modelbrief aan ouders inzake schorsing

Altijd aangetekend versturen

TriVia

(plaats, datum)

Aan: Ouders / verzorgers van

Betreft: schorsing

Geachte ouders / verzorgers,

In navolging op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op <datum> en na overleg met de groepsleerkracht <naam leerkracht> delen wij u hierbij mede dat uw zoon/ dochter <naam leerling> met ingang van tot <datum> is geschorst.

Gedurende deze schorsing ontfangen wij <naam leerling> de toegang tot de school en het schoolterrein.

De reden(en) die ten grondslag liggen aan deze schorsing zijn:.....

De genomen maatregelen met het oog op de schorsing zijn: (denk aan het meegeven huiswerkopdrachten etc.).

Hoogachtend,

Namens het bestuur van (naam van de school)

(naam directeur)

In afschrift aan:

College van Bestuur
Leerplichtambtenaar
Onderwijsinspectie

4.3 Brief voornemen tot verwijdering leerling

Altijd aangetekend versturen

TriVia

(plaats, datum)

Aan: Ouders / verzorgers van

Betreft: voornemen tot verwijdering

Geachte ouders / verzorgers,

In vervolg op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op <datum> en na overleg met de groepsleerkracht <naam leerkracht> delen wij u hierbij mede dat wij voornemens zijn uw zoon/dochter <naam leerling> met ingang van <datum> op grond van artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs/ Wet op de Expertisecentra te verwijderen van school.

Uw kind zal definitief worden verwijderd zodra het bestuur een andere school bereid heeft gevonden uw kind toe te laten.

Binnen drie weken na ontvangst van dit besluit kunt u schriftelijk uw zienswijze kenbaar maken. U kunt uw zienswijze richten aan:

PCPO TriVia
T.a.v. het bestuur
Postbus 14
4230 BA Meerkerk

Voordat het bestuur een besluit neemt over uw zienswijze zult u worden gehoord. Het bestuur beslist zo spoedig mogelijk na ontvangst van uw zienswijze.

Uw zienswijze dient het volgende te bevatten:

- * omschrijving van het besluit
- * uw reactie op het voorgenomen besluit
- * uw naam, adresgegevens en handtekening

Hoogachtend,

Namens het bestuur,

.....
voorzitter

In afschrift aan:

Schooldirectie
Leerplichtambtenaar
Onderwijsinspectie

4.4 Modelbrief definitieve verwijdering leerling

Altijd aangetekend versturen

TriVia (plaats, datum)

Aan: Ouders / verzorgers van

Betreft: definitieve verwijdering

Geachte ouders / verzorgers,

In vervolg op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op <datum> en na overleg met de groepsleerkracht<naam leerkracht> en onze brief d.d.<datum brief voornemen tot verwijdering> delen wij u hierbij mede dat uw zoon/dochter <naam leerling> met ingang van <datum> op grond van artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs/ Wet op de Expertisecentra definitief zal worden verwijderd van school.

Wij hebben inmiddels school <naam toelatende school> bereid gevonden uw kind toe te laten (zie bijlage 1 brief van de desbetreffende school).

De redenen die ten grondslag liggen aan deze definitieve verwijdering zijn:.....

De genomen maatregelen met het oog op de verwijdering zijn: .(denk aan het meegeven huiswerkopdrachten etc.).

Tegen dit besluit kunt u op grond van artikel 63 lid 3 van de Wet op het Primair onderwijs/ artikel 61 lid 3 van de Wet op de Expertisecentra binnen zes weken na ontvangst van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. U kunt dit bezwaar richten aan:

PCPO TriVia
T.a.v. het bestuur
Postbus 14
4230 BA Meerkkerk

Voordat het bestuur een besluit neemt aangaande uw bezwaar zult u worden gehoord. Het bestuur beslist binnen 4 weken na ontvangst van uw bezwaarschrift.

Dit bezwaar dient het volgende te bevatten: omschrijving van het besluit, gronden van het bezwaar en het bezwaarschrift dient te zijn voorzien van uw naam, adresgegevens en handtekening

Tegen dit besluit kunt u ook bezwaar maken bij de geschillencommissie passend onderwijs (GPO). Voor informatie, zie www.onderwijsgeschillen.nl

Hoogachtend,
namens het bestuur,

.....
voorzitter

In afschrift aan:
Schooldirectie
Leerplichtambtenaar
Onderwijsinspectie

4.5 Modelbrief ontzegging toegang ouders

Altijd aangetekend versturen

TriVia (plaats, datum)

Aan: Ouders / verzorgers van

Betreft: ontzegging toegang

Geachte ouders / verzorgers,

Per brief van <datum> heeft ondergetekende als directeur van <naam school> een aantal afspraken met u vastgelegd over de wijze waarop <naam school>, de school van uw zoon/dochter en u met elkaar zullen communiceren.

Deze afspraken betroffen – kortweg gezegd – de omstandigheid dat u (voorbeeld: met respect met en over de medewerkers van de school zult spreken, leerlingen van de school op het schoolplein en binnen de school niet aan zult spreken op hun gedrag, vertrouwen stelt in de wijze waarop de school voor het onderwijs verzorgt en zich zult houden aan formeel vastgestelde schoolspecifieke afspraken). <samenvatting gemaakte afspraken>

De laatste maanden hebben zich diverse incidenten voorgedaan waarbij u zich niet aan de gemaakte afspraken heeft gehouden. <opsomming van incidenten>

In vele contacten van u met de school bent u meer dan bedreigend over gekomen.

Op <datum> bent u de school binnengekomen en heeft u eerst (voorbeeld: verbaal en vervolgens fysiek de directeur en een leerkracht bedreigd. Nadat de directeur u had gewezen op de gemaakte afspraken heeft zij/hij u gesommeerd om de school te verlaten) <weergave incident>

Naar aanleiding van deze gebeurtenissen zien de directeur van <naam school> en het College van Bestuur van TriVia zich genoodzaakt te besluiten tot de volgende maatregel:

U wordt de toegang tot <naam school> te <plaats vestiging school> en de daartoe behorende omliggende terreinen tot nader order ontzegd. Bij overtreding van dit verbod zult u met behulp van de wijkagent worden verwijderd. Deze is over deze ontzegging ingelicht.

Ook wordt aan u tot nader order een contactverbod opgelegd met medewerkers van de school, zowel per telefoon, post, e-mail of sociale media. Dit verbod geldt niet voor de algemeen gangbare korte mededelingen betreffende <naam leerling> die niet kunnen wachten en nodig zijn voor een goede voortgang van het onderwijs zoals ziekmelding en lichamelijke belemmeringen om aan bepaalde lessen volledig mee te doen.

De school zal telkens wanneer dit voor het onderwijs aan <naam leerling> noodzakelijk is u apart uitnodigen om dit te komen bespreken.

In de week van <datum in laatste week ontzegging> zullen wij met u bespreken of het mogelijk is bovenstaande verboden op enigerlei wijze te versoepelen.

Hoogachtend,
Namens het bestuur,
Voorzitter

4.6 Informatie voor ouders in geval van verwijdering

Help, mijn kind is niet meer welkom op school!

Het zal u maar gebeuren, u wordt vrijdagmiddag gebeld door de directeur van de school die u meldt dat u uw kind kunt ophalen en dat hij niet meer hoeft terug te komen. Dezelfde dag krijgt u een aangetekende brief dat uw zoon zal worden verwijderd.

Hoe kunt u hiertegen in actie komen?

Er zijn allerlei mogelijkheden en instanties waar tot u zich kunt wenden. Dat is allemaal geregeld in allerlei verschillende wetten, besluiten en regelingen, afhankelijk van welk onderwijstype het is, of het een openbare of bijzondere school is, of wat u wilt bereiken. Naast de meer juridische procedures staan er ook andere procedures ter beschikking. In deze procedures volgt geen bindende uitspraak, maar geeft een commissie of college een advies aan het schoolbestuur. Hoewel sprake is van een advies, nemen veel schoolbesturen dat advies over. Neem geen overhaaste beslissingen, maar bereid u goed voor en neem bijvoorbeeld contact op met deskundigen als een ouderorganisatie of een rechtsbijstandverzekering. Een goede keuze kan namelijk een snel oordeel van een onafhankelijke instantie bespoedigen. Hieronder maken wij u wegwijs in de mogelijkheden.

Bezwaar

Het schoolbestuur moet een schriftelijk besluit nemen dat uw kind wordt verwijderd. Soms spreekt men ook van een voorgenomen besluit. Tegen dat (voorgenomen) verwijderingsbesluit kan een ouder binnen zes weken bezwaar maken bij het schoolbestuur. Als het goed is, staat in het besluit ook dat en waar u bezwaar kunt aantekenen. Nadat het schoolbestuur uw bezwaar heeft ontvangen, moet het binnen vier weken beslissen op dat bezwaar.

Geschillencommissie passend onderwijs (GPO)

Bij de invoering van 'passend onderwijs' heeft de overheid de Geschillencommissie passend onderwijs (GPO) ingesteld. Aan deze Commissie kan een ouder een geschil voorleggen over de (komende) verwijdering van een leerling. Dat moet binnen zes weken na de (voorgenomen) verwijderingsbeslissing, of nadat duidelijk werd dat de leerling niet meer welkom is, gebeuren. Als het schoolbestuur een besluit over een (voorgenomen) verwijdering heeft genomen, is het raadzaam daartegen niet alleen bezwaar te maken bij het schoolbestuur, maar ook een geschil in te dienen bij de GPO. Dan krijgt het schoolbestuur namelijk een deskundigenoordeel over de verwijdering. Dat weegt zwaar en een school(bestuur) mag daar niet ongemotiveerd van afwijken.

Als u zowel een geschil bij de GPO heeft ingediend als bezwaar heeft gemaakt bij het schoolbestuur, moet het schoolbestuur wachten met zijn beslissing, tot het het oordeel van de GPO heeft ontvangen. De GPO moet binnen 10 weken een oordeel geven over het geschil.

De GPO behandelt geschillen in het kader van verwijdering. Er hoeft nog geen sprake te zijn van een verwijderingsbeslissing. Het kan ook een geschil zijn omdat de school de leerling niet meer toelaat omdat de school niet meer weet hoe ze moet handelen.

De GPO is ondergebracht bij Onderwijsgeschillen. Postbus 85191, 3508 AD Utrecht **T** (030) 280 95 90 **E** info@onderwijsgeschillen.nl **W** www.onderwijsgeschillen.nl **KvK** 41172999

De rechtbank

Hier wordt het verschil tussen een openbare en een bijzondere school zichtbaar.

Als uw kind op een openbare school zit, is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Op grond van deze wet kan een ouder, binnen zes weken nadat het schoolbestuur op een bezwaar over de verwijdering heeft beslist, in beroep gaan bij de rechtbank, sector bestuursrecht. De rechter zal dan oordelen of het besluit van het schoolbestuur in stand kan blijven of wordt vernietigd.

Als uw kind wordt verwijderd van een bijzondere school (bijvoorbeeld een katholieke, protestant-christelijke of algemeen bijzondere school), kunt u na de bezwaarprocedure naar de burgerlijke (civiele) rechter stappen om de verwijdering aan te vechten. Wilt u een bindende uitspraak, dan zult u een gerechtelijke procedure moeten starten. Bij de burgerlijke rechter heeft u daarvoor een advocaat nodig, wat in veel gevallen geld zal kosten. Daarnaast zult u voor de procedures bij de rechtbank ook griffierechten moeten betalen.

Voorlopige voorziening/kort geding

Het kan door de stapeling van de verschillende procedures (bezwaar en beroep, bezwaar en de burgerlijke rechter) lang duren voor er duidelijkheid komt over een besluit. Om (iets) sneller een beslissing van de rechter te krijgen, kan een ouder van een leerling van een openbare school ook een voorlopige voorziening aanvragen bij de rechtbank. Dit kan tegelijk met het indienen van een bezwaar bij het schoolbestuur (of beroep bij de rechtbank). Als de rechtbank vindt dat er sprake is van een spoedeisend belang, kan hij met zo'n voorziening de gevolgen van de overheidsbeslissing opschorten. De leerling mag dan niet worden verwijderd totdat de rechter in een eventuele vervolgpprocedure een definitief oordeel uitspreekt over de zaak.

Ouders van een leerling op een bijzondere school kunnen via een kortgedingprocedure bij de burgerlijke (civiele) rechter de verwijdering aanvechten. Hiervoor moet u wel een advocaat inschakelen.

Klachtencommissie

Er kunnen redenen zijn om niet naar de Geschillencommissie passend onderwijs of naar de rechter te stappen, maar naar de klachtencommissie van de school. Bijvoorbeeld omdat de termijn voor het indienen van een geschil bij de GPO is verstreken. Of omdat de leerling inmiddels (naar tevredenheid) op een andere school zit, maar u wel vindt dat de school een verkeerde of onzorgvuldige beslissing heeft genomen. U wilt graag dat de klachtencommissie toch een oordeel geeft over de verwijdering.

Elke school is aangesloten bij een klachtencommissie. Veel scholen zijn aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) van Onderwijsgeschillen. Om er achter te komen of uw school is aangesloten, kunt u de schoolgids raadplegen. Daarin hoort het adres van de klachtencommissie te staan. U kunt natuurlijk ook altijd contact met Onderwijsgeschillen opnemen om te vragen of uw school is aangesloten.

De klachtencommissie geeft een oordeel over de gegrondheid van uw klacht en kan aanbevelingen doen. Dit geheel is een advies aan het schoolbestuur. Het bestuur moet binnen vier weken aan de Commissie en aan de ouder meedelen of het het oordeel van de klachtencommissie deelt en of het maatregelen gaat nemen.

College voor de Rechten van de Mens

Bent u van mening dat er bij de verwijdering sprake is van een verboden onderscheid wegens een handicap of chronische ziekte, bijvoorbeeld omdat uw kind een autistische stoornis heeft en de school zegt dat het de leerling niet kan begeleiden? Dan kunt u ook een klacht indienen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dat zal dan beoordelen of de school een verboden onderscheid heeft gemaakt.

Kortom, er zijn veel procedures mogelijk. Welke is voor u de beste?

Op deze vraag is geen eenduidig antwoord te geven. Bij het maken van een keuze speelt namelijk een aantal overwegingen een rol. Denk aan:

- heeft de school een formeel verwijderingsbesluit genomen?
- wat wilt u bereiken, het kind terug op de school of alleen de beslissing/procedure aan de kaak stellen?
- mag de procedure geld kosten, heeft u een rechtsbijstandverzekering?
- is het een openbare of een bijzondere school?
- is haast geboden?

Als u nog geen (schriftelijk) verwijderingsbesluit hebt ontvangen, maar uw zoon of dochter is niet meer welkom op school, dan kunt u een geschil indienen bij de Geschillencommissie passend onderwijs. Ook kunt u een klacht indienen bij de bevoegde klachtencommissie. Indien de klacht wordt ingediend bij de klachtencommissie van Onderwijsgeschillen, zal Onderwijsgeschillen bekijken of de zaak qua onderwerp meer thuis hoort bij de klachtencommissie of bij de Geschillencommissie passend onderwijs.

Neem contact op met Onderwijsgeschillen

Hebt u te maken met de (mogelijke) verwijdering van uw kind? En hebt u vragen over de procedures die u kunt starten? Neem dan gerust contact op Onderwijsgeschillen. Meer informatie over verwijdering van school vindt u in het themadossier Verwijdering leerling van school op de website van Onderwijsgeschillen. (<https://onderwijsgeschillen.nl/>)